

U 8/2021 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens ändringsbudgetproposition nr. 1 för EU:s budgetår 2021 angående kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en brexitjusteringsreserv (brexitjusteringsreserv)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens ändringsbudgetproposition nr. 1 för år 2021 publicerad den 22 januari 2021 samt tillhörande promemoria.

Helsingfors den 11 februari 2021

Finansminister Matti Vanhanen

Konsultativ tjänsteman Vesa Kulmala

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
11.2.2021

EU/2020/0606;
EU/2020/1826

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM KOMMISSIONENS ÄNDRINGSBUDGETPROPOSITION NR. 1 FÖR EU:S BUDGETÅR 2021 ANGÅENDE KOMMISSIONENS FÖRSLAG AV DEN 25 DECEMBER 2020 TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE AV EN BREXITJUSTERINGSRESERV

1 Förslagets bagrund och mål

Kommissionen lämnade 22.1.2021 en ändringsbudgetproposition för budgetåret 2021 nr. 1 (COM (2021) 30 final) angående kommissionens förslag av den 25 december 2020 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en brexitjusteringsreserv (KOM (2020) 854 slutlig).

Kommissionens förslag till förordning om brexitjusteringsreserven grundar sig på artikel 10 i rådets i december 2020 utfärdade förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den fleråriga budgetramen 2021–2027, enligt vilken brexitjusteringsreserven ska tillhandahålla stöd för att motverka oförutsedda och negativa konsekvenser i de medlemsstater och sektorer som drabbas hårdast av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, med förbehåll för och i enlighet med de villkor som anges i det relevanta instrumentet. Brexitjusteringsreserven får inte överstiga 5 000 miljoner euro (i 2018 års priser). Reserven tillhandahåller stöd till medlemsstater, regioner och sektorer, i synnerhet de som drabbas hårdast av Förenade konungarikets utträde ur unionen, för att på detta sätt mildra utträdet inverkan på den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i unionen.

2 Propositionens huvudsakliga innehåll

Rådets och Europaparlamentets överenskommelse om 2021 års budget omfattar ett gemensamt uttalande av dessa institutioner om brexitjusteringsreserven, enligt vilket Europaparlamentet och rådet uppmanar kommissionen att så snart som det är lämpligt lägga fram ett förslag till ändringsbudget för att göra de nödvändiga anslagen tillgängliga under budgetåret 2021. Kommissionen presenterade 25.12.2020 sitt förslag till relevant instrument för inrättande av brexitjusteringsreserven, varefter den tillhörande ändringsbudgetpropositionen blev aktuell.

I sin ändringsbudgetproposition nr. 1/2021 föreslår kommissionen därmed att man under budgetåret 2021 gör ytterligare sammanlagt ca 4,24 miljarder euro i löpande priser tillgängligt i form av åtaganden och betalningar så att dessa motsvarar förfinansieringen i förslaget till brexitförordning.

I förslaget till förordning om brexitjusteringsreserven föreslås att reserven aktiveras i två omgångar. Den första omgången d.v.s. förfinansieringen ovan, skulle aktiveras i 2021 års budget enligt vad som anges i artikel 115 2 (b)(i) i budgetförordningen. Kommissionen föreslår att förfinansieringen till medlemsstaterna ska bygga på en särskild fördelningsmetod. Fördelningsmetoden tar hänsyn till varje medlemsstats relativa import- och exportvolymerna med Storbritannien, inklusive handel med varor och tjänster, samt de negativa effekterna för medlemsstaterna

U 8/2021 rd

inom fiskesektorn. Fördelningsmetoden presenteras i detalj i bilaga I till förslaget till förordning och i statsrådets U-skrivelse om förslaget till förordning.

Kommissionen föreslår i ändringsbudgeten 1/2021 ändringar i följande budgetartiklar (löpande priser i euro):

Budgetartikel	Namn	Åtaganden	Avgifter
30 04 03	Brexitjusteringsreserv (BAR)	+4 244 832 000	+4 244 832 000
TOTALT		+4 244 832 000 euro	+4 244 832 000 euro

Anslagen förs in i budgeten som en avsättning tills förslaget till förordning om inrättande av brexitjusteringsreserven slutligt godkänts. När förordningen om inrättande av brexitjusteringsreserven godkänts slutligt överförs anslagen utan dröjsmål från avsättningen (budgetartikel "30 04 03") till brexitjusteringsreserven (budgetartikel "16 02 03"). Brexitjusteringsreserven är ett av de särskilda instrumenten utöver utgiftstaken i EU:s fleråriga budgetram. Medlen skulle förvaltas i samarbete med medlemsstaterna i enlighet med budgetförordningens artikel 63 om förordningen inte föreskriver annat.

Den andra omgången skulle aktiveras år 2024 för de medlemsstater som är berättigade till den andra omgången sedan medlemsstaterna presenterat sin redovisning och dokumentunderlag för utgifterna. Motsvarande anslag beaktas därmed i kommissionens budgetproposition för år 2024 och ingår inte i ändringsbudgetpropositionen.

Dessutom föreslås det i kommissionens förslag till förordning om inrättande av brexitjusteringsreserven att avsteg görs från artikel 110 punkt 2 i budgetförordningen på så sätt att utbetalning av förfinansieringen till medlemsstaterna inte förutsätter att utbetalningarna villkoras med finansiering av vissa åtgärder. Anledningen till detta är att åtgärderna som krävs enligt förslaget inte kan förutses helt och att förordningen därför bör lämna viss flexibilitet för nationell tillämpning. Ett mer detaljerat ställningstagande till avstegen i förslaget till förordning återfinns i en separat U-skrivelse om kommissionens förslag (COM(2020) 854 slutlig).

3 Rättslig grund/förfarande för beslutsfattande enligt EU-rätten

Artikel 314 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Särskilt lagstiftningsförfarande, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Enligt statsrådet är rättsgrunden saklig och tillräcklig. Förslagen följer subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

4 Inverkan på lagstiftningen i Finland, inkl. Ålands ställning, och budgetinverkan

Ändringsbudgetpropositionen har ingen inverkan på nationell lagstiftning eller Ålands ställning.

I och med ändringsbudgetpropositionen skulle i EU:s budget för år 2021 ytterligare sammanlagt 4 244,8 miljoner euro göras tillgängligt i form av åtaganden och 4 244,8 euro i form av betalningar. Ikraftträdande av ändringsbudgetpropositionen skulle därmed medföra en ökning av

Finlands avgifter till EU med sammanlagt ca 73 miljoner euro, varmed avgifterna till Europeiska unionen i Finlands nationella budget skulle öka till 2 478 miljoner euro. Ökningen av Finlands EU-avgifter enligt EU:s ändringsbudgetproposition kan hanteras inom ramarna för tillgängliga anslag i den nationella budgeten för år 2021.

Kommissionens förslag till fördelningsmetod skulle innebära att Finland under 2021 enligt en preliminär uppskattning skulle få förfinansiering med ca 13,6 miljoner euro. Förhandlingar om fördelningsmekanismerna i förordningen pågår ännu. Det slutliga stödet beror på hur mycket offentliga medel som har mobiliserats för att motverka de negativa konsekvenserna av Brexit 1.7.2020–31.12.2022. Tilldelningen till varje medlemsstat fastställs sålunda först år 2023, när kommissionen bedömer de stödberättigande utgifterna i medlemsstatens betalningsansökan och fattar beslut om medlemsstatens rätt till reservens tilläggsallokering.

5 Beredning av ärendet inom EU och nationellt

Kommissionen presenterade ändringsbudgetproposition nr. 1/2021 i budgetkommissionen 28.1.2021. Det slutliga godkännandet av ändringsbudgetpropositionen beror på beredning och godkännande av förordningen om brexitjusteringsreserv. Målet är att behandla detta egentliga förslag till förordning skyndsamt i rådets arbetsgrupp för strukturåtgärder så att rådets uppfattning skulle kunna bekräftas i mars och förordningen skulle träda i kraft senast i juni 2021. Ändringsbudgetpropositionen kommer att behandlas senast på så sätt att den kan godkännas samtidigt med att förordningen träder i kraft, eller senast omedelbart därefter. Enligt preliminära uppgifter kommer Europaparlamentet att fastställa den första behandlingens ställningstaganden till förslaget till brexitjusteringsreserv i sitt plenum 26.4.2021.

Finansministeriet har förberett statsrådets U-skrivelse om ändringsbudgetpropositionen. Propositionen har behandlats 2.2.2021–4.2.2021 genom skriftligt förfarande i budget- och förvaltningsutskott EU34, som är underställd EU-kommissionen. Skrivelsen har behandlats i statsrådets finansutskott och på statsrådets allmänna sammanträde 11.2.2021.

Statsrådets skrivelse till riksdagen om Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en brexitjusteringsreserv har förberetts på arbets- och näringsministeriet. Förslaget har behandlats 25.1.2021 i sektion EU4 för regional- och strukturpolitik (liten sammansättning) som är underställd EU-kommissionen, i EU-ministerutskottet 29.1.2021 och i finansutskottet och på statsrådets allmänna sammanträde 4.2.2021.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet godkänner kommissionens ändringsbudgetproposition nr. 1/2021. Ändringsbudgetpropositionen ligger i linje med vad som framförts om brexitjusteringsreserven i rådets förordning om EU:s fleråriga budgetram, som fastställdes i december 2020, samt överenskommelsen mellan Europaparlamentet och rådet i 2021 års budget. Statsrådet poängterar reservens karaktär som ett exceptionellt och temporärt specialverktyg.

Statsrådet betonar vidare att trots den ovanligt omfattande förfinansieringen i brexitjusteringsreserven för år 2021 ska förutsägbarheten och rimligheten av medlemsstaternas årsavgifter särskilt beaktas under hela ramperioden.

Statsrådet noterar dock att behandlingen av förslaget till förordning om inrättande av en brexitjusteringsreserv, som ligger till grund för ändringsbudgetpropositionen, inte är avslutad. Om innehållet i det egentliga förslaget till förordning förändrades under behandlingen i rådet

och Europaparlamentet skulle statsrådet till följd av de exceptionella behandlingsomständigheterna och ärendets skyndsamma karaktär utvärdera och skulle kunna godkänna motsvarande ändringar även i denna ändringsbudgetproposition, med beaktande av Finlands helhetsintresse.

Frågor som anknyter till den nationella budgeten behandlas och tas ställning till i den nationella JTS- och budgetprocessen. De statliga medel som krävs för åtgärderna genomförs inom ramen för statsfinanserna.